Ce a spus Sfântul Fotie?
despre greșelile Sfinților Părinți

De ce nu sunt infailibile și când?

Am vorbit în repetate rânduri pe acest site despre conceptul de Revelație Divină și Inspirație în Biserica Domnului. Am spus, de asemenea, că „ infailibilitatea ” este un lucru, iar Inspirația este cu totul altceva. Și că chiar și Sfinții Părinți au anumite limite în ceea ce privește ceea ce propovăduiesc că constituie Revelație Divină și ceea ce constituie opinia lor personală. Este timpul, însă, să vedem ce spune chiar unul dintre Sfinții Părinți, Sfântul Fotie, despre acest subiect !

Nevoi psihologice

Utilitatea acestui articol, dincolo de a ne ajuta să avem un criteriu ortodox pentru citirea și acceptarea textelor Sfinților Părinți, corectează atitudinea eronată (și adesea îngustă la minte) a unor creștini, care se agață de textele Sfinților Părinți, cu o formă ortodoxizantă de mentalitate protestantă. Așa cum protestanții rămân lipiți „de litera” Sfintei Biblii, pierzând Duhul, tot așa și unii dintre frații noștri, dintr-o excesivă dragoste și respect față de Sfinții Părinți, percep orice văd scris de ei ca fiind neapărat „Revelație Divină”, și pentru că vreun sfânt a spus-o, chiar dacă este greșită, refuză cu încăpățânare să examineze cu o minte deschisă o poziție diferită.

Este logic și psihologic util să căutăm un punct de referință „fix”, o bază imobilă și OBIECTIVĂ pe care să ne întemeiem credința. Totuși, aceasta nu înseamnă că nevoile noastre psihologice pentru un astfel de lucru ar trebui să ne conducă la o viziune utopică asupra anumitor lucruri, cum ar fi Sfintele Scripturi, de exemplu. Revelația divină nu a fost dată pentru a ne priva de libertate și gândire critică și pentru a ne face recipienți ignoranți ai unor „pachete doctrinare” prefabricate. DImpotrivă, a fost dată pentru a ne EXERCITA libertatea și gândirea critică. Dogma a fost dată pentru a ne conduce ÎN LIBERTATE și CONȘTIINȚĂ DEPLINĂ la experiența vieții în Hristos , astfel încât și noi să putem experimenta tot ceea ce Sfinții Părinți, care au trăit viața în Hristos, au consemnat înaintea

noastră. Pentru că, în cele din urmă, ceea ce ne-au transmis nu este nimic mai mult decât expresii ale experienței lor în Hristos, cu scopul de a ne conduce la experimentarea aceleiași experiențe de sfințire. Faptul că cineva se agață orbește de texte, refuzând să utilizeze darul dat de Dumnezeu al căutării RESPONSABILE a unei vieți conform lui Dumnezeu, nu numai că nu este o caracteristică creștină dezirabilă, ci, dimpotrivă, este o încercare de a abdica de responsabilitate și o evadare! El caută refugiu în certitudini, ca un struț, în loc să exercite judecata și efortul de a sonda adâncimile lui Dumnezeu.

Cuvântul transmis de Dumnezeu este „o lampă care luminează într-un loc întunecat, până se va răsări ziua în inimile noastre” (2 Petru 1:19). Atenție! Nu vorbește despre atașamentul față de cuvântul profetic. Vorbește despre o relație temporară, pentru ca creștinul să poată începe acum să fie învățat direct de Dumnezeu și să experimenteze viața în Duhul Sfânt. Textele sfinților sunt utile și temporare. RELAȚIA cu Dumnezeu este veșnică!

Ce a spus Sfântul Fotie?

Așadar, în timp ce textele Sfinților Părinți, în marea lor majoritate, sunt pline de Duhul Sfânt și ne oferă o multitudine de Revelații Divine, există și anumite puncte sau anumite poziții (FOARTE RARE , desigur), care conțin și ele anumite erori sau opinii personale, pe care cineva le-ar considera greșit drept Revelații ale lui Dumnezeu, doar pentru că le-a scris un sfânt.

Când, de exemplu, Sfântul Ioan Gură de Aur calculează în textul său data nașterii Domnului Iisus și spune că tatăl Sfântului Ioan Botezătorul a fost „mari preot” și confundă cele două altare ale templului, aceasta este o eroare evidentă. Sau când Sfântul Grigorie de Nyssa vorbește și despre mântuirea celor necredincioși, și iată ceva ce Biserica a caracterizat ca fiind greșit sinodal! Și când Sfântul Augustin interpretează Mântuirea în Hristos cu judecată, greșește din nou, întrucât intră în conflict direct cu credința celorlalți sfinți părinți. De fapt, pozițiile Sfântului Augustin au fost (și sunt) motive de ruptură cu biserica apuseană, deoarece persistă în unele dintre pozițiile sale eronate, tocmai pentru că a fost sfânt!

Ce vom face atunci? Să privim textele sfinților părinți cu suspiciune și cu aroganță în fața lor? Să le citim cu spirit de contradicție și căutând erori în ele?

Bineînțeles că nu! Textele Sfinților Părinți sunt o sursă de înțelepciune, cunoaștere și viață spirituală sfântă. Sunt diamante ale Revelației Divine și o sursă de Tradiții Apostolice și revărsă Harul lui Dumnezeu. Textele Sfinților Părinți sunt lumină și viață. Totuși, asta nu înseamnă că sunt infailibile! Asta nu înseamnă că, pentru că ceva a fost scris de un sfânt, este NEAPĂRAT corect și că trebuie să-l susținem cu fanatism, chiar dacă cineva ne arată documente pentru altceva. Toți oamenii, chiar și sfinții, au făcut greșeli în viața lor! Iar scopul acestui articol este de a ajuta la evitarea EXTREMELOR și a atașamentelor nejustificate față de ceva rar, care, desigur, ar putea fi greșit, în aceste texte.

Deci, ce criterii putem căuta atunci când este posibil ca un Sfânt Părinte să fi făcut o greșeală undeva?

Să vedem ce scrie unul dintre ei, adică însuși unul dintre Sfinții Părinți, Sfântul Fotie, chiar despre acest subiect:

„...Câte împrejurări ale lucrurilor (=părinți) au fost extorcate de mulți, unele pentru a fi omise, altele pentru a fi spuse din economie, altele pentru a fi spuse de dragul economiei, altele pentru a fi spuse de dragul neascultării și răzvrătirii, altele pentru a fi spuse din ignoranță, care este deja o alunecare umană... Dar dacă ar fi fost omise sau, dintr-un motiv acum necunoscut nouă, ar fi deviat de la dreptate, nu li s-a făcut nicio cerere, nimeni nu i-ar fi implorat să învețe adevărul, părinte, nicio vină din partea lor, chiar dacă nu ar fi spus aceasta, ne-ar fi înscris... acestor cuvinte, în care au fost omise, nu am fi spus...” (Photiou, Epistola V, Către Ioan al X-lea din Aquiloia, către I. Valletta, Epistolele lui Photius, Londra 1864, p. 196) ” .

Să vedem ce înseamnă aceste cuvinte în limbaj modern simplu:

„... Mai mult, câte dificultăți ale situațiilor i-au forțat pe mulți Părinți să le denatureze , să vorbească cu condescendență , să vorbească atunci când disciplinarii se revoltau , să vorbească din ignoranță , deoarece este , desigur , omenește să greșești dacă. au denaturat ceva sau, dintr-un motiv oarecare pe care acum nu-l cunoaștem , au deviat de la calea cea dreaptă , mai ales în momentul în care li s-a cerut să exprime acest punct de vedere

, nimeni nu le-a cerut să -i învețe adevărul , îi recunoaștem ca aceiași Părinți , așa cum i - am recunoaște dacă nu ar fi exprimat acest punct de vedere ... nu vom urma învățătura lor în care au greșit ... ” (Traducere de filologul Pavlos Hatzipappa , pe care am tradus-o în monoton) .

Pentru același text, teologul Michael Berkoutakis face următoarele comentarii, pe care le citãm textual pentru a înțelege în profunzime cuvintele Sfântului Fotie:

„...Mai mult, de câte ori împrejurările dificile ale vieții i-au forțat pe mulți dintre Părinții și Învățătorii Bisericii să denatureze unele lucruri, pentru că ei înșiși nu erau în stare să le înțeleagă corect, să spună alte lucruri în spirit de economie și condescendență, pentru că oamenii nu aveau puterea să le înțeleagă adevăratul sens, să spună alte lucruri într-un mod strict și controlant, pentru a-i înfrunta pe ereticii neascultători care se răzvrăteau împotriva Bisericii, în timp ce, în cele din urmă, să spună alte lucruri incorect din ignoranță, pentru că, desigur, este omenesc să greșești. Totuși, chiar dacă Părinții Bisericii au denaturât ceva sau s-au abătut de la credința cea dreaptă, fie pentru că au teologizat asupra unor probleme care nu aveau nicio semnificație soteriologică, fie pentru că poporul lui Dumnezeu nu le-a cerut să le descopere adevărul necesar pentru mântuirea lor, fie din orice alt motiv de care astăzi nu suntem conștienți, aceasta nu înseamnă în niciun fel că avem dreptul să-i recunoaștem ca Părinți mai puțin decât i-am fi recunoscut dacă nu ar fi căzut în eroare... cu condiția, desigur, să nu urmăm învățătura lor în acele puncte în care au greșit...” (Parafrază a textului teologului Berkoutakis Michael).

Cuvintele Sfântului Fotie sunt caracteristice: Un sfânt Părinte ne spune clar că ESTE CU ADEVĂRAT POSIBIL să întâlnim erori în textele sfinților Părinți. De aceea, sunt nedreptățiți cei care insistă asupra frazelor sfinților Părinți, pentru a susține cu fanatism probleme care „nu erau dorite” în epoca în care au fost scrise, dar care într-o epocă ulterioară au fost corectate și formulate corect, fie de alți sfinți Părinți, fie de documente științifice, dacă erau probleme științifice, sau când a venit vremea ca Biserica Domnului să ofere o imagine mai completă asupra lor.

Biserica este Biserica adevărului. Și este întotdeauna unită cu Hristosul cel Viu. Nu depinde de texte. Nu se agață de texte și poziții personale, atunci când dovezile arată altceva, și nici nu are o problemă în a spune că toți membrii ei sunt capabili (ca oameni) să greșească. Și acest lucru este

clarificat în textul de mai sus de un sfânt Părinte, Sfântul Fotie. Faptul că și Sfinții Părinți au greșit este învățătură patristică!

Așadar, dacă cineva insistă să caute „infailibilul” printre sfinții Bisericii, atunci trebuie neapărat să accepte că un sfânt al Bisericii, Sfântul Fotie, greșește!

G. K.